

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 64 0 Ps 003273 09 Rev
Sarajevo, 03.02.2011.godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zdravke Grebo Jevtić, kao predsjednice vijeća, Gorana Nezirovića i Amre Hadžimustafić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja G. d.o.o. M. – Č., koga zastupa punomoćnik V.A., advokat iz M.1, protiv tuženog C.o. d.d. Lj., koga zastupa punomoćnik V.P., advokat iz M.1, radi vraćanja stečenog bez osnova, vsp. 134.500,08 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda Široki Brijeg broj 64 0 Ps 003273 09 PŽ od 16.10.2009. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.02.2011. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 924,00 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Širokom Brijegu broj 64 0 Ps 003273 07 Ps od 20.03.2009. godine obavezan je tuženi da tužitelju isplati iznos od 134.500,08 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.10.2007. godine pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.730,00 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda Široki Brijeg broj 64 0 Ps 003273 09 PŽ od 16.10.2009. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Istom presudom odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji i obje nižestepene presude preinače odbijanjem tužbenog zahtjeva u cjelosti, uz obavezivanje tužitelja da tuženom naknadi troškove cjelokupnog postupka.

U podnesenom odgovoru na reviziju tužitelj je osporio osnovanost revizijskih prigovora i predložio da se revizija odbije kao neosnovana, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog suda mogu se rezimirati na slijedeći način:

G.b. d.d. M.1, kao cedent, tuženi kao, cesionar, i tužitelj, kao cezus, zaključili su dana 21.07.1999. godine ugovor o cesiji, kojim je cedent ustupio tuženom svoje potraživanje prema tužitelju u iznosu od 1.115.623,81 DM.

Ugovorom o kreditu broj 03-26/99 od 28.07.1999. godine tuženi, kao kreditor, stavio je tužitelju, kao korisniku kredita, na raspolaganje novčana sredstva utvrđena ugovorom o cesiji u iznosu od 1.115.623,81 DM na period od 15.08.1999. do 15.08.2003. godine, uz ugovorenu kamatu od 63.217,90 DM, a za slučaj docnje i zakonsku zateznu kamatu. Prema planu otplate korisnik kredita je posljednju ratu kredita bio dužan platiti 15.08.2003. godine.

Dana 02.01.2004. godine stranke su zaključile ugovor o zajmu broj RU 1-01/04, kojim je tuženi, kao zajmodavac, stavio na raspolaganje tužitelju, kao zajmoprimcu, novčani iznos od 295.000,00 KM na period od 04.01.2004. do 04.01.2006. godine, uz ugovorenu kamatu od 26.675,00 KM. Ovim ugovorom stranke su zatvorile prvi ugovor o zajmu (kreditu) od 28.07.1999. godine.

Dana 12.01.2004. godine tužitelj je dao mjenično osiguranje uručujući tuženom tri vlastite mjenice, sa naredbom bez protesta, radi osiguranja povrata zajma po ugovoru od 02.01.2004. godine.

Tuženi, kao osiguravatelj, i tužitelj kao ugovarač osiguranja, zaključili su dana 18.02.2000. godine ugovor o višegodišnjem osiguranju u trajanju od deset godina i to počev od 01.01.2000. godine. U navedenom razdoblju osiguravatelj je odobrio ugovaraču osiguranja 10% popusta prilikom svakog obračuna i naplate premije za osiguranje, pri čemu je ugovoreno (član 12. ugovora) da je u slučaju raskida ugovora ugovaratelj osiguranja odnosno tužitelj dužan vratiti odobreni popust na način bliže naveden u ugovoru. Odredbom člana 11. navedenog ugovora stranke su ugovorile da je raskid ovog ugovora moguć nakon proteka polovine njegovog ugovorenog trajanja, uz otkazni rok od šest mjeseci prije isteka tekuće godine osiguranja i uz pismeni zahtjev za raskid ugovora. Prvostepeni sud je utvrdio da tuženi nije tužitelju podnio zahtjev za raskid ugovora.

Dana 11.10.2007. godine tuženi je mjenicom AF0542552 skinuo sa računa tužitelja iznos od 112.869,45 KM, a mjenicom AF0179396 iznos od 73.657,20 KM. Na ovaj način tuženi je izvršio naplatu po tri stavke i to: a) na ime zakonskih zateznih kamata po ugovoru o kreditu od 28.07.1999. godine iznos od 73.517,04 KM, b) po policama iz ugovora o višegodišnjem osiguranju iznos od 60.098,45 KM i c) po nenaplaćenim računima iznos od 52.282,47 KM. Tužitelj je tokom postupka priznao da je tuženi osnovano naplatio iznos od 52.282,47 KM i za taj iznos djelimično povukao tužbu.

U iznesenoj činjeničnoj situaciji prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev sa osnova odredbe člana 210. ZOO, zaključujući da je naplata iznosa od 73.517,04 KM po osnovu zateznih kamata iz ugovora od 28.07.1999. godine suprotna odredbama članova 368. stav 2. i 372. ZOO, budući da je predmetno potraživanje u vrijeme naplate zastarjelo, a da je naplata iznosa od 60.098,45 KM neosnovana jer ugovor o višegodišnjem osiguranju nije raskinut, pa samim tim nije ni stvoren osnov za naplatu odobrenih popusta.

Neprihvatljiv je prigovor revidenta da je drugostepeni sud, prihvatajući činjenične i pravne razloge prvostepenog suda, počinio povredu odredaba parničnog postupka iz

člana 209. u vezi sa članom 231. ZPP¹, koja je koincidirala sa pogrešnom primjenom materijalnog prava.

Revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka revident nalazi u činjenici da drugostepeni sud nije u obrazloženju svoje odluke odgovorio na njegove slijedeće žalbene navode: a) da prvostepeni sud sporni materijalno-pravni odnos nije raspravio sa stanovišta mjeničkog prava (član 107. stav 2. Zakona o mjenici²), b) da je ugovor o višegodišnjem osiguranju raskinut po samom zakonu u smislu člana 125. stav 1. ZOO i c) da se prvostepeni sud nepravilno pozvao na odredbu člana 368. stav 2. ZOO.

Tačno je da drugostepeni sud nije direktno odgovorio na navedene žalbene navode revidenta, ali taj propust drugostepenog suda da pravilno primjeni odredbu člana 231. ZPP nije u konkretnom slučaju, po ocjeni ovog revizijskog suda, bio od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude (član 209. ZPP), iz slijedećih razloga:

Tužitelj je u predmetnim mjenicama označen kao trasant-izdavalac mjenice, tako da se radi o vlastitoj mjenici. Navedene mjenice sadrže sve potrebne sastojke propisane članom 106. Zakona o mjenici, osim oznake dospelosti, pa se prema odredbi člana 107. stav 2. istog zakona smatraju mjenicama po viđenju, kako to navodi i revident u svojoj reviziji.

Odredbom člana 35. Zakona o mjenici propisano je da je mjenica po viđenju plativa čim se podnese, a mora se podnijeti na isplatu u roku od jedne godine od dana izdavanja.

U skladu sa odredbom člana 109. stav 1. Zakona o mjenici izdavalac vlastite mjenice odgovara onako kako odgovara akceptant trasirane mjenice, dok je odredbom člana 80. stav 1. istog zakona propisano da svi mjeničnopravni zahtjevi protiv akceptanta zastarijevaju za tri godine, računajući od dospelosti.

Na spornim mjenicama je kao datum njihovog izdavanja naveden 10.12.2002. godine, pa kako je tuženi mjenice podnio na naplatu i naplatio dana 11.10.2007. godine, to jasno proizilazi da je naplata mjenica uslijedila po proteku trogodišnjeg roka propisanog odredbom člana 80. stav 1. Zakona o mjenici.

Pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da je sporni iznos od 73.517,04 KM (na ime zakonskih zateznih kamata po ugovoru od 28.07.1999. godine) bio obuhvaćen zastarom u vrijeme njegove naplate u smislu člana 372. ZOO, pri čemu je za pravilnost ovog zaključka bez uticaja i okolnost da su se sudovi pri tome pogrešno pozvali i na odredbu člana 368. stav 2. ZOO.

Ugovor se zbog neispunjenja raskida prostom izjavom ovlašćene ugovorne strane ili po samom zakonu (član 124. ZOO).

Ispunjenje obaveze tužitelja u određenom roku nije u konkretnom slučaju bio bitan sastojak ugovora o višegodišnjem osiguranju ni po prirodi posla niti je ugovoreno da će se ugovor smatrati raskinutim ako ne bude ispunjen u određenom roku, pa je pravno neutemeljen stav revidenta da je ovaj ugovor raskinut po samom zakonu (član 125. stav 1. ZOO). Stoga je navedeni ugovor, u smislu odredbe člana 124. ZOO, revident mogao raskinuti prostom izjavom, odnosno pod uslovima bliže navedenim u članu 11. ugovora o višegodišnjem osiguranju (otkazni rok od šest mjeseci te pismeni zahtjev za raskid ugovora), što u konkretnom slučaju nije učinio, kako to proizilazi iz činjeničnih

¹ Zakon o parničnom postupku – „Službene novine F BiH“ broj 57/03, 73/05 i 19/06

² „Službene novine F BiH“ broj 32/00

utvrđenja nižestepenih sudova za koje je ovaj revizijski sud vezan (član 240. stav 2. ZPP).

Kako ne stoje revizijski razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tuženog valjalo odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP-a odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju jer ti troškovi nisu bili potrebni radi vođenja parnice.

Predsjednica vijeća
Zdravka Grebo Jevtić s.r.